31.5.2017

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Yleisradio Oy:stä annetun lain muuttamisesta (HE 13/2017 vp)

Liikenne- ja viestintäministeriö asetti 30.10.2015 parlamentaarisen työryhmän arvioimaan Yleisradion tehtäviä ja rahoitusta. Työryhmä esitti 22.6.2016 julkaisemassaan muistiossa eräitä muutoksia Yleisradio Oy:stä annettuun lakiin. Työryhmä kuuli työnsä kuluessa laajasti mediatoimialaa ja muita työn kannalta tarpeelliseksi katsottavia sidosryhmiä ja asiantuntijoita.

Hallituksen esityksessä 13/2017 ehdotetut pykälämuutokset ja niitä koskevat perustelut vastaavat täysin parlamentaarisen työryhmän muistiossa ja sen liitteessä 2 ehdotettuja muutoksia, jotka työryhmä on yksimielisesti hyväksynyt. Ainoa hallituksen esityksessä ehdotettu muutos, jota työryhmän muistio ei sisältänyt, on lain 1 §:n 2 ja 3 momenttiin ehdotettu muutos, jolla päivitetään vanhentuneet lakiviittaukset.

Ministeriö on toimittanut asiaa koskevan ensimmäisen vastineensa valiokunnalle 18.4.2017.

Yleisradion riippumattomuus

Valiokunta on pyytänyt liikenne- ja viestintäministeriötä valmistelemaan professori Mäenpään esityksen mukaisen pykälämuotoilun Yleisradion riippumattomuudesta.

Parlamentaarinen työryhmä esitti, että Yleisradio Oy:n hallintoneuvoston asemaa vahvistettaisiin siten, että se päättäisi jatkossa Ylen strategiasta. Muutoksen tarkoituksena on vahvistaa hallintoneuvoston omistajaohjausta Yleisradiossa siten, että se päättäisi yhtiön toiminnan yleisistä strategisista linjauksista. Muutoksen tarkoituksena ei ole ollut ulottaa hallintoneuvoston ohjausta Yleisradion julkaisemiin yksittäisiin sisältöihin tai journalistisiin linjauksiin. Tämä on ollut vahva oletus parlamentaarisessa työryhmässä, vaikka sitä ei ole nimenomaisesti kirjattu työryhmän muistioon.

Ministeriö pitää tärkeänä, että yleisradiolakia koskevat muutokset valmistellaan parlamentaarisesti. Ministeriö ehdottaa tämän vuoksi, että Yleisradion riippumattomuus turvattaisiin parlamentaarisen työryhmän hengen mukaisesti siten, että työryhmän esittämään muutokseen, jonka mukaan hallintoneuvosto päättäisi Ylen strategiasta (ehdotettu 6 §:n 1 momentin 4 a kohta), tehtäisiin seuraavanlainen täsmennys:

> 6 §
>
> Hallintoneuvoston tehtävänä on:
> 4 a) päättää yhtiön *toiminnan yleisistä strategisista linjauksista;*

Ehdotettu muotoilu korvaisi parlamentaarisen työryhmän alkuperäisen esityksen, jonka mukaan hallintoneuvoston tehtävänä on päättää yhtiön *strategiasta*. Muotoilu vastaisi kuitenkin sitä, mitä työryhmä on esityksellään tavoitellut eli strategiaa koskeva päätöksentekovalta olisi kytketty hallintoneuvoston tehtävään ohjata ja valvoa, että julkisen palvelun ohjelmatoiminnan mukaiset tehtävät tulevat suoritetuiksi. Hallintoneuvoston strateginen päätöksentekovalta ei sen sijaan ulottuisi Yleisradion julkaisemiin sisältöihin eikä journalistisiin linjauksiin.

Liikenne- ja viestintäministeriö
Käyntiosoite
Eteläesplanadi 16
(kirjaamo)
Helsinki
Postiosoite
PL 31
00023 Valtioneuvosto
Puhelin
029516001
www.lvm.fi
etunimi.sukunimi@lvm.fi
kirjaamo@lvm.fi

Hallituksen esityksen perustelut

Valtiosääntöoikeuden emeritusprofessori Mikael Hidén on valiokunnalle antamassaan lausunnossa kiinnittänyt huomiota siihen, että hallituksen esityksen yksityiskohtaiset perustelut ovat poikkeuksellisen suppeat. Ministeriö korostaa tältä osin, että yleisradiolain muuttamista koskevan hallituksen esityksen valmistelu on poikennut merkittävästi tavanomaisesta hallituksen esityksen valmistelusta, sillä lakiin ehdotetut muutokset on sanamuotoja myöten päätetty parlamentaarisessa työryhmässä. Näin ollen myös lakiehdotuksen perusteluissa on pitäydytty tiukasti parlamentaarisen työryhmän esittämissä perusteluissa. Kuten Hidén lausunnossaan toteaa, yksityiskohtaisilla perusteluilla voi olla huomattava merkitys lain soveltamisvaiheessa. Koska ministeriöllä on ollut lakiehdotuksen valmistelussa ainoastaan tekninen rooli, ei lakiehdotuksen sisältöön ole puututtu myöskään yksityiskohtaisten perusteluiden kautta. Yleisradiota koskevat lakimuutokset valmistellaan eduskunnassa, ja ministeriö on noudattanut tätä lähtökohtaa mahdollisimman tarkasti lakiesityksen valmistelussa.

Sabina Lindström
Yksikön johtaja, liikenneneuvos

Tanja Müller
Neuvotteleva virkamies

Liikenne- ja viestintäministeriö
Käyntiosoite
Eteläesplanadi 16
(kirjaamo)
Helsinki
Postiosoite
PL 31
00023 Valtioneuvosto
Puhelin
029516001
www.lvm.fi
etunimi.sukunimi@lvm.fi
kirjaamo@lvm.fi